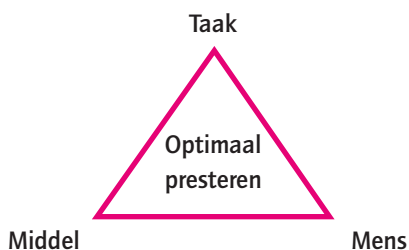

TOEGEVOEGDE WAARDE VAN DE VEELZIJDIGE ERGONOM

Frisse blik op de werkplek

Ergonomie is heel belangrijk voor gezond en prettig werken. De term wordt dan ook veel gebruikt, maar weet u eigenlijk wat het betekent? In feite draait ergonomie om de afstemming tussen de mens, de taak die hij moet uitvoeren en de middelen die hij daarvoor nodig heeft. Een professionele ergonom kan u helpen de veiligheid, gezondheid en productiviteit te vergroten. Dit doet hij door een frisse blik te werpen op de werkomgeving van uw bedrijf. Maar dan moet u wel weten voor welke taken u hem moet inschakelen.

Ergonomie speelt een grote rol in het leven en werk van uw medewerkers, vaak zonder dat ze het in de gaten hebben. Het valt pas op als de ergonomie niet in orde is, bijvoorbeeld als een product of productieproces letterlijk niet is aangepast op de lichaamsmaten of niet gebruiksvriendelijk is en daarom vooral ergernis wekt. Om prettig en gezond te werken, moet de hele werkomgeving dus ergonomisch verantwoord zijn.

Honderden

Er zijn globaal twee soorten ergonomen: ergonomen die zich bezighouden met producten – variërend van de schroevendraaier tot de afstandsbediening – en ergonomen die zich bezighouden met productie. Die laatste groep is actief in bedrijven en zorgt

Ergonomie is een manier van denken

ervoor dat de bedrijfsprocessen mensvriendelijk zijn. Ook binnen deze twee groepen zijn weer allerlei specialisaties mogelijk. De ene ergonom weet alles van software, terwijl de ander zich heeft gespecialiseerd in fysieke of juist mentale belasting, in de ergonomische werkplek of het klimaat. Feitelijk zijn er dus honderden soorten ergonomen. Ook de achtergrond van deze deskundigen kan variëren van een opleiding in de techniek, de psychologie of fysiologie tot een opleiding organisatiekunde. Ergonomie is dan ook meer een manier van denken bij het ontwerpen en verbeteren van werksituaties, dan een vak. In principe mag iedereen zich ergonom noemen – en verkondigen dat zijn producten en werkwijze ergonomisch verantwoord zijn – ook al heeft hij er totaal geen verstand van. Het woord wordt dan ook te pas en te onpas ge-

bruikt. Omdat ook de achtergrond van ergonomen kan verschillen, moet u goed controleren wat een ergonom precies aanbiedt en wat zijn referenties zijn als u hem wilt inschakelen.

Trillingen

U bent niet verplicht om een ergonom in te schakelen. Ook niet iedere arbo-dienst heeft een ergonom in dienst. Toch is ergonomie wel duidelijk opgenomen in de wet- en regelgeving. Volgens de Arbowet moeten allerlei zaken voldoen aan ergonomische eisen en beginselen. Dat geldt met name voor apparatuur, meubilair, werkplekken, beeldschermwerk, trillingen en persoonlijke beschermingsmiddelen. Ondersteuning van een ergonom kan wel degelijk erg nuttig zijn bij taken waarvoor binnen uw organisatie de kennis ontbreekt. Ergonomen zijn inzetbaar op vrijwel alle denkbare arbo-onderwerpen. Het onderscheid tussen een ergonom en een arbodeskundige zonder ergonomische kennis zit in de benadering. Een ergonom koppelt de taak aan de mogelijkheden en beperkingen van de mede-

Controleer goed wat ergonom aanbiedt

werkers en de middelen die daarbij nodig zijn. Op die manier levert hij een grote bijdrage aan het ontwerp van werksituaties. Hij hanteert dus een brede, integrale benaderingswijze. Een ergonom gebruikt de Arbowet dus

Echt een taak voor de ergonomoom

Een ergonomoom kan verschillende taken uitvoeren in uw bedrijf. Enkele voorbeelden van ergonomische projecten in de kantooromgeving:

- innovatieve huisvestingsconcepten – zoals flexplekken – begeleiden;
  - software voor een callcenter of backoffice beoordelen en verbeteren;
  - een ergonomisch spreekuur houden voor medewerkers;
  - adviseren over benodigde hardware bij het invoeren van papierloos werken;
  - meubels ontwerpen naar aanleiding van klachten over de huidige werkplek.
- Ook buiten de kantooromgeving zijn

ergonomen actief. Zij kunnen bijvoorbeeld:

- controlekamers en meldkamers inrichten;
- producten ontwerpen zoals een tijdschriftenkrat, zodat het goed stapelbaar, stabiel en tilbaar is;
- assemblagelijnen herontwerpen en inrichten, waarbij de productiviteit verbetert en fysieke belasting vermindert;
- hulpmiddelen ontwerpen om de fysieke belasting terug te dringen, zoals hulpmiddelen bij onkruid wieden, glasplaten tillen, champignons plukken en operen in de bouw.

nooit als uitgangspunt, maar hooguit als hulpmiddel om zijn doel te bereiken; dit houdt in medewerkers zo optimaal mogelijk laten functioneren.

Creëren

U als arboprofessional heeft er natuurlijk weinig aan te weten wat de benadering van een ergonomoom inhoudt, als u niet weet welke concrete taken hij kan uitvoeren. De belangrijkste taak van de ergonomoom is ontwerpen. Als u een werkplek, kantoorruimte, balie of productielijn wilt (her)ontwerpen of zelfs een hele nieuwe organisatie wilt opzetten, kunt u de ergonomoom inschakelen als professioneel ontwerper. Hij helpt u een omgeving te creëren waarin de werknemers optimaal kunnen functioneren. Een ergonomoom kan echter niet alleen een nieuwe situatie ontwerpen, hij kan u ook helpen om knelpunten in een bestaande situatie te ontdekken. Als medewerkers aangeven dat ze klachten krijgen, is het niet altijd duidelijk wat deze klachten veroorzaakt. Een ergonomoom kan uitzoeken aan welke werkomstandigheden het ligt en wat u eraan kunt doen. Ook als er nog geen sprake is van klachten, kunt u een ergonomoom preventief naar de werkomgeving laten kijken. Hij kan dan concrete aanbevelingen doen voor verbetering.

Minuutje googelen

Als u een ergonomoom wilt inschakelen, moet hij vakkennis hebben en zijn gespecialiseerd in de taak waarbij u ondersteuning nodig heeft. Vertrouw dus zeker niet de eerste de beste zelfverklaarde ergonomoom die u vindt na een minuutje googelen. Wilt u weten of u te maken heeft met een ergonomoom die het vak serieus neemt, dan kunt u in de eerste plaats kijken of hij lid is van de Nederlandse Vereniging voor Ergonomie (NVvE). Dat is geen garantie voor kwaliteit, maar wel voor betrokkenheid bij het vakgebied. Via de website www.ergonoom.nl kunt u om verrassingen te voorkomen gericht zoeken naar een ergonomoom in het ledenbestand.

Er is ook een groep van ongeveer vijftig gecertificeerde beroeps-ergonomen die lid zijn van de Register Ergonomen Nederland (REN). Zij moeten iedere keer opnieuw aantonen dat ze aan hoge kwaliteitseisen voldoen. Ze zijn te herkennen aan de titel Eur. Erg. (Europees Ergonoom) achter hun naam. De REN is de beroepsvereniging van geregistreerde ergonomen in Nederland. Meer informatie en een overzicht van de leden vindt u op www.register-ergonomen.nl. Overigens is er een groot aantal ergonomen die niet geregistreerd zijn, maar wel een zeer hoge kwaliteit leveren.

Kiezen

U kunt er ook voor kiezen een eigen medewerker op te leiden op het gebied van ergonomie. Dat kan de preventie-medewerker of arbocoördinator zijn – dus ook uzelf – maar ook een medewerker uit de facilitaire hoek of een medewerker die zich bezighoudt met kwaliteit of het voorkomen en oplossen van knelpunten op de werkvloer. U moet natuurlijk zelf kiezen of u een externe ergonomoom inschakelt of een eigen medewerker de mogelijkheid biedt zich te verdiepen in ergonomie. Maar het loont zeker de moeite om het getrainde oog van een ergonomoom door uw organisatie te laten gaan! ≡

Huub Pennock is geregistreerd ergonomoom en adviseur en directeur van Ergo-balans, h.pennock@ergo-balans.nl of 06-52031514.

Enige opleiding vereist!

Als u eigen medewerkers taken wilt laten uitvoeren op het gebied van de ergonomie, is enige opleiding wel nodig. Ze moeten immers weten waar ze het over hebben. Ook op ergonomisch gebied is het bijhouden en actualiseren van kennis belangrijk. Voor gerichte opleidingen kunt u zich wenden tot Ergonomie Opleidingen Nederland (EON), een samenwerkingsverband tussen enkele adviesbureaus, universiteiten en de NVvE. EON

is volledig gericht op het geven van ergonomieopleidingen en organiseert praktische ergonomiecursussen en workshops variërend van één tot acht contactdagen per cursus. Een vooropleiding is voor de meeste cursussen niet vereist. Meer informatie vindt u op www.eon.nl. Ook vhp-ergonomie biedt onder de naam vhp-opleidingen scholing aan voor diverse doelgroepen. Informatie kunt u vinden op www.vhp-ergonomie.nl.